

Május elsején: Ünnepelt a világ

Moszkva: Leonid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára és Nyikolaj Podgornij, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnöke a Lenin-mauzóleum mellvédjéről tekint meg a moszkvai dolgozók május 1-i felvonulását.

Május elseje az idén is világszerte nagyszerű ünnepe volt a nemzetközi proletárszolidaritásnak, a békéért, a haladásért vívott internacionalista küzdelemnek.

A moszkvaiak kellemes tavaszi napsütésben árasztották el a zászlódíszbe öltözött Vörös teret, ahol a Lenin-mauzóleum mellvédjéről, Leonid Brezsnyevvel az élen, üdvözölték az SZKP, a szovjet állam vezetői a dolgozók diadalmenetét. A fiatalokat, majd a Bajkál-Amúr vasútvonal építőit a szovjet főváros lakosságának kilenc oszlopban vonuló, önfeláldozó ünneplő menete követte. A virágok, transzparensek, képek özönében messze világított az idei május legfőbb jelszava: „Emeljük meg magasabbra a proletárinternationalizmus zászlaját!” A monumentális felvonulás után a Szovjetunió városainak lakói a késő esti órákig ünnepelték a proletárnemzetköziség nagy ünnepeit.

Varsóban, a transzparensek és a jelszavak azokat a feladatokat is tükrözték, amelyek a lengyel nép előtt állnak a mostani ötéves terv végrehajtásában. Berlinben az ünnepség központja a Marx-Engels tér volt, ahol a nemrég felavatott Köztársasági Palota előtt vonult a május menet. A prágaiak a „budai oldalon”, a Letná fennsíkán, a Sparta-stadionnal szemben rendezték ünnepi nagygyűlést, majd megkezdődött a több órás felvonulás. Szófia népe a hagyományoknak megfelelően a Dimitrov-mauzóleum előtt ünnepelte a május 1-ét. Bukarestben a dolgozók nemzetközi ünnepén nagygyűlést tartottak a Művelődési Palotában, amelyen mintegy hatezer ember vett részt. A Belgrádiak a szkupstina, a parlament épülete előtt, ünnepi koncerttel és díszsortyúval kezdték meg az ünneplést, majd felvonulással, majálissal köszöntötték a munkásosztály ünnepeit.

Havannában mintegy 130 ezren voltak ott a Forradalom terén, ahol hatalmas jelmondat hirdette: „Eljen az afrikai népekkel való szolidaritás!” Ulánbátorban az ünnepség a Mongol Népi Forradalmi Párt külsőben álló 17. kongresszusának jegyében zajlott. A hanoiak a politikai élet perzsgéséért, az alkotó lelkesedésért, a békes építés jegyében ünnepeltek. Phenjanban, az KNDK fővárosában, ezek vonultak fel az utcákon, a rakpartokon, a tereken, hitet téve az építőmunka feladatai mellett. A Laoszi Népi Demokratikus Köztársaságban, Vientianéban, először ünnepelték meg nagy felvonulással a nemzetközi munkás-ünnepet a nemzeti demok-

ratikus forradalom teljes győzelme óta.

Olaszországban és Rómában az idei május 1-re rányomta bélyegét a kiéleződött belső feszültség, a milánói politikai gyilkosság, az erősödő provokatív terrorizmus. Az Örök Városban és valamennyi nagyobb városban a dolgozók mindenütt felvonultak tüntetve. A szakszervezetek felszólították a dolgozókat, hogy akadályozzák meg a provokációkat, a demokratikus együttélést, az intézményeket fenyegető terrorizmust. Rómában, Milánóban százezrek meneteltek a vörös zászlók alatt. A franciaok százereivel vettek részt Párizsban és a vidéki városokban a felvonuláson. Az NSZK-ban a május 1-i tüntetéseken a részt vevők szembeszálltak a diktált bérpolitikával és támogatásukról biztosították a sztrájkoló nyomdászokat, Portugália májusát halálos pokolgépes merénylet árnyékolta be: Lisszabon belvárosában, a kommunista párt épületének közelében robbantottak a fasiszták bombát, ahol fiatalok plakátot ragasztottak a falra. A lisszaboniak délután nagy tömegdemonstrációval vonultak a Május 1. stadionba, s tettek hitet az antifasiszta egység mellett.

A spanyol dolgozók május 1-én a rendőrség és a katonaság brutalitásával találták magukat szemben. Barcelonában riasztólövésekkel és könnygázbombákkal fogadták a felvonuló ötezres tömeget. Madridban a több ezer főnyi rendőralakulat tagjai gumibottal verték szét a legkisebb csoportosulásokat is. Ennek ellenére mintegy 400 tüntető fiatal kifejezésre tudta juttatni elszántságát, demokratikus reformokat, s a politikai foglyok szabadon bocsátását követelve. A rendőrség több száz tüntetőt letartóztatott. A spanyolországi május 1-nek, a jelentések szerint, legalább két halottja és sok sebesültje van.

A japán dolgozók, a szakadó eső ellenére, százezres tömegekben tüntettek Tokióban és a városokban. Követelték a Lockheed-botrányban érintett összes politikai felelősségre vonását. Az izraeli megszállás alatt levő Ciszjordániában, hatóságai akció révén, véres incidensre hajlott a bekebelezés ellen felvonuló arabok békés menete. Egy fiatalember életét vesztette. Mozambik történetében első ízben ünnepelheték hivatalos nemzeti ünnepként május elsejét.

BÁTYAI JENŐ:

Lapok a szegedi tudomány-és technikatörténetből

74.

Az utókor a kivitelező építészeket hajlamosabb elfelejteni, mint a tervezőket. Ez fonák értékítélet, mert a legjobb terv is csak terv marad, közhasznosulását a kivitelezők adják. A város hely- és eszterli építészettörténetében Ottovay Istvánt is hajlamosak vagyunk egy kicsit úgy kezelni, hogy jobbára kivitelező volt. Pedig ez a kiváló építész számos, ma is városképet alakító és formáló alkotásával maradandó alkotott.

Ottovay István családja Zágrábból származott hozzánk, dédapja ott volt nyergesmester. A Szegedre került nagyapa a városban híres pékséget hozott létre, és Károly nevű fia — az építész édesapja — Grasselyvel társulva, az ún. Bankpalota épületében, az IBUSZ jelenlegi helyiségeiben vaskereskedést nyitott, ahonnan nemcsak Szegedet, hanem a déli országrészeket is ellátta áruval. Ottovay Károlynak a szegedi telefonközpont meghonosításában is érdemes szerepe van, ugyanis amikor Puskás Tivadar három éven keresztül 10–15 előfizetőnél többet nem volt képes gyűjteni, Ottovay a századfordulóra csaknem 100 főle emelte az előfizetők számát.

Ebbe az iparosodó, kereskedő és vállalkozó szellemű családba született Ottovay István 1877-ben. Alap- és középiskolai tanulmányait itt végezte, majd építészmenőki oklevelét a budapesti műegyetemen nyerte 1898-ban. Szülővárosába visszatérve, előbb a város mérnöki hivatalában helyezkedett el, később Winkler Imrével — aki valószínűleg statikus volt — társulva közös tervező és kivitelező irodát nyitott a Gutenberg utcában, ahonnan 1913-ban a Korona (ma Hajnóczy utca 10. sz. alá költözött,

Kezdetben Szeged külterületi templomainak építésével, az evangélikus iskola, a városi autogarázs, a közbiztonsági lételemével foglalkozott. Jelentősebb alkotásai a Szikra gyufagyár és munkaslakások — Magyar Ede, „a magyar Gaudi” korai halála miatt — a református palota befejezése, a Raichl J. Ferenc szabadkai építész tervezte Gróf-palota, a debreceni Borsos József tervezte Honvéd téri református templom, a Magyar Ede-tervezte Bajcsy-Zsilinszky utcai bútorbolt épülete és a Lenin körüli Gindele-palota, továbbá még számos bérház, valamint családi ház.

Robosztusságában és épülettömegében is talán legjobb alkotásnak tekinthetjük a Winkler Imrével együtt tervezett, a szegedi vasútigazgatóság számára épített leszámloló hivatal neoromán épületét, amely az egyetem Koltosvárról való idetelepülése óta a bölcsészeti- és természettudományi karok intézeteinek ad otthont. A belvárosi plébánia épületének, továbbá az Oroszlán utcai bérháznak is Ottovay a tervezője és kivitelezője. A Korb Flóris által — minden különösebb ihlettség nélkül — tervezett klinikai épületek kivitelezésében is részt vett, majd a gyermekklinika terveit az ő tervező asztaláról kerültek ki. A Keleti-palota (Kigyó u. 1.), a Tiszaparti DMKE-házak szintén Ottovay jól sikerült munkái. A volt ipartestületi színház (ma Kisszínház) 1928-ból való.

Az 1879. évi városusztító árvíz emlékére felépült Fogadalmi-templom kivitelező munkáit kezdetől, 1913-tól, végső elkészültéig, 1930-ig, Ottovay István fogta össze. Mindannak a szer-
teázgó mérnöki és művészi indíttatásnak, amely

RADIÓTELEX

EGYIPTOM KÉRI A BT ÖSSZEHÍVÁSÁT

Egyiptom kéri az ENSZ Biztonsági Tanácsa rendkívüli ülésének összehívását — jelentették be hétfőn Kairóban. Az ülésen megvitátnák a Jordán folyó nyugati partján, a megszállt területeken élő arabok elnyomásának kérdését és az izraeli kormány legújabb terrorcselekményeit. Egyiptom előterjesztését kommentálva Izmail Fahmi külügyminiszter közölte: a Palesztinai Felzabarádítási Szervezetnek — mint a palesztinai nép egyetlen törvényes képviselőjének — természetesen részt kell vennie a BT ülésén.

WALDHEIM PÁRIZSBAN

Hétfőn New Yorkból Párizsba utazott Kurt Waldheim ENSZ-főtitkár. Kedden Strasbourgban az Európa-Tanácsban mond beszédet, szerdán pedig a kenai Nairobiiban részt vesz az ENSZ kereskedelmi és fejlesztési konferenciájának megnyitóján. Ezt követően pénteken hét afrikai országot érintő körútra indul, és május 16-án utazik vissza New Yorkba.

A PORTUGÁL KP NYILATKOZATA

Energikus, azonnali és hatékony intézkedéseket követel a terrorizmus megfékezésére céljából a Portugál Kommunista Párt KB Politikai Bizottságának hétfőn közzétett nyilatkozata. A párt a politikai élet stabilizálására, a demokratikus elvek és az alkotmányos előírások megvalósítására szólít fel, megállapítva, hogy az elmúlt év májusa óta több mint háromszáz terrorcselekményt követtek el az országban. A bombamerényletek, gyújtogatások, fegyveres támadások megakadályozása, a demokratikus rend és a megtámadott haladó szervezetek biztonságának védelme érdekében mindeztől kezdve immár gyakorlati intézkedést nem hoztak — szögezi le a Politikai Bizottság nyilatkozata.

MOZGÓSÍTÁS RHODESIÁBAN

Rhodesiában a hét végén erőteljes katonai mozgósítás kezdődött a fokozódó gerillaháború elleni új offenzíva érdekében, jelentette be Peter Walls tábornok.

A magyar-francia vegyes bizottság ülése

● Párizs (MTI)

Hétfőn Párizsban megkezdődött az 1974. november 23-án aláírt tízéves magyar-francia gazdasági, ipari és műszaki együttműködési megállapodás keretében létrehozott kormányközi vegyes bizottság ülészaka. A vegyes bizottság magyar társelnöke Török István külkereskedelmi miniszterhelyettes, a francia társelnök Christian d'Amuale meghatalmazott miniszter.

A bizottság most kezdődött ülészakán áttekinti a kétoldalú gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok fejlődését a legutóbbi ülészak óta eltelt időszakban, és a kooperációs albizottságok tevékenységét összegezve meghatározza a magyar-francia gazdasági együttműködés további fejlesztésének irányát és eszközeit.

Török István külkereskedelmi miniszterhelyettes, a bizottság magyar társelnöke hétfőn délután látogatást tett

Raymond Barre külkereskedelmi miniszternél. A megbeszélésen jelen volt Veress Péter, hazánk párizsi nagykövete is.

Júniusban:

Választások Olaszországban

● Róma (MTI)

Június 20–21-re tűzte ki a kormány a parlamenti választások időpontját a törvényhozás feloszlása után. Az erre vonatkozó rendeletet az ügyvezető kormány hozta rövid hétfői ülésén, a köztársasági elnök pedig aláírta. A rendelet egyben összekapcsolja az esedékes városi tanácsválasztásokat a parlamenti választásokkal.

Közéleti napló

MSZMP-KÜLDÖTTSEG UTAZOTT BERLINBE

Hétfőn Berlinbe utazott az MSZMP küldöttsége, amely Gyenes Andrásnak, a Központi Bizottság titkárnak vezetésével részt vesz az európai kommunista és munkáspártok konferenciáján.

SEKÉR GYULA HIVATALOS LÁTOGATÁSA AMERIKÁBAN

Dr. Székér Gyula, a kormány elnökhelyettese Elliot Jamieson ipari és kereskedelmi miniszterrel és a kanadai kormány más tagjaival látogatásra az Egyesült Államokba utazott, azt követően a kanadai kormány meghívására hivatalos látogatásra Kanadába utazik. Washingtonban Richardson kereskedelmi miniszterrel és zik Nagy János külügyminiszter-helyettes is.

TIMÁR MÁTYÁS ANGLIÁBA UTAZOTT

Dr. Timár Mátyás, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, meghívására hivatalos látogatásra Angliába utazott.

SIMON PÁL CSEHSZLOVÁKIÁBA UTAZOTT

Dr. Simon Pál nehézipari miniszter vezetésével magyar ipari állandó bizottság 44. küldöttségét utazott Csehszlovákiába. A delegáció részt Varyban tartanak,

e sokat vitatott épülettömegben együtt van, az ő precíz, körültekintő munkája adott végső formát.

A templom felépítésének gondolatától kezdve, egészen a végső kivitelezésig igen sok huza-vona akadt. Voltak, akik a Dugonics térre, mások a lebonított vár területén képzelték el felépíteni az új templomot. Az anyagi fedezetet a lehető leg szélesebb körökből hordták össze. Igen jelentős összeget adományozott végrendeletében az 1888-ban elhunyt Bannaz Sándor csanádi püspök, de a század elejére még mindig nem sikerült közös elhatározásra jutni a templom helyét illetően. A szakemberek körében azonban már ekkor folyt a körültekintő, felmérő munka. Tóth Mihály városi főmérnököt 1900-ban külföldi tanulmányútra küldték, hogy gyűjtse össze a jelentősebb hazai és európai templomok építési és anyagi adatait. Tóth a megbízásnak eleget tett, és beszámolójában 23 templomról tett említést, és a felépítésre kerülő templom összes költségét 1,5 millió koronára becsülte. A sok huza-vona után 1903-ban tervpályázatot írtak ki. A beérkezett pályaműveket nem tartották túlságosan érdemeseknek. Az első díjat nem is adták ki. A második díjat Aigner Sándor és Rainer Károly — a rókusai templom tervezői —, a harmadik díjat Foerk Ernő és Sándy Gyula pályaművének ítélték oda. E tervekét követően, 1909-ben, felkérés alapján, Schuelek Frigyesel is készítettnek terveket. Schuelek nagy vonalú elképzelései, főként anyagiak miatt nem valósulhattak meg, és 1912-ben le is mondott a tervezésről. A város vezetői ezután fordultak Foerk Ernőhöz, hogy a módosított tervek alapján építse fel a templomot. Az első világháború, majd a súlyos gazdasági helyzet miatt a templom építését abba kellett hagyni. Az építkezést 1923-ban kezdték meg újra, ill. az anyagiak miatt csak ekkor tudták folytatni. A templom végülis 1930-ra készült el, és ugyanaz év október 24-én szentelték fel.

(Folytatjuk.)